

VAIKŲ SKIEPAI LIETUVOJE

Vaikų skiepai yra vienas efektyviausių būdų apsaugoti visuomenę nuo užkrečiamųjų ligų. Lietuvoje skiepai yra privalomi pagal nacionalinę vaikų imunizacijos programą. Ši programa sudaroma vadovaujantis Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomendacijomis bei atsižvelgiant į infekcinių ligų paplitimą šalyje ir pasaulyje. Valstybiniai skiepai padeda sumažinti rimtų ligų, tokių kaip tymai, difterija ir poliomielitas, riziką bei užkerta kelią epidemijų plitimui.

PRIVALOMŲ SKIEPŲ PROGRAMA LIETUVOJE

1. **Tuberkuliozės (BCG vakcina)**
2. **Hepatito B**
3. **Difterijos, stabligės ir kokliušo (DTP vakcina)**
4. **Poliomielito**
5. **Haemophilus influenzae B tipo infekcijos (Hib)**
6. **Tymų, raudonukės ir epideminio parotito (MMR vakcina)**
7. **Pneumokokinės infekcijos**
8. **Rotaviruso**

Lietuvoje galiojantis privalomų vaikų skiepų kalendorius yra sudarytas taip, kad maksimaliai apsaugotų vaikus nuo dažniausių ir pavojingiausių ligų. Šalyje privalomų vaikų skiepų tvarkaraštis apima.

Šie skiepai yra suteikiami pagal konkrečius amžiaus periodus, kurie buvo nustatyti kaip

SKIEPIJIMO REKOMENDACIJOS PAGAL AMŽIŲ

1. **Naujagimiai (per pirmąsias 24 gyvenimo valandas):** pirmasis hepatito B skiepas.
2. **Pirmąją gyvenimo savaitę:** tuberkuliozės skiepas (BCG vakcina).
3. **2 mėnesių:** skiepai nuo hepatito B, difterijos, stabligės, kokliušo (DTP), poliomielito ir Hib infekcijos.
4. **4 mėnesių:** antrasis DTP, poliomielito ir Hib skiepas.
5. **6 mėnesių:** trečiasis DTP, hepatito B, poliomielito ir Hib skiepai.
6. **12 mėnesių:** pirmasis skiepas nuo tymų, raudonukės ir epideminio parotito (MMR vakcina).
7. **18 mėnesių:** sustiprinamasis DTP ir poliomielito skiepas.
8. **6–7 metų:** sustiprinamasis DTP ir MMR skiepas.
9. **15–16 metų:** sustiprinamasis DTP skiepas.

PAPILDOMI SKIEPAI

Be privalomų skiepų, Lietuvoje rekomenduojami papildomi skiepai, kurie nėra privalomi, tačiau gali padėti apsisaugoti nuo tam tikrų ligų, pvz., sezoninio gripo, žmogaus papilomos viruso (ŽPV). Tėvai gali pasirinkti, ar nori papildomai skiepyti savo vaikus šiais skiepais, kurie paprastai

būna mokami arba kompensuojami tik tam tikroms grupėms (pavyzdžiui, ŽPV vakcina kompensuojama 11 metų mergaitėms).

Skiepijimo nauda ir poveikis:

Skiepijimas Lietuvoje yra pagrįsti ne tik moksliniais tyrimais, bet ir ilgamete visuomenės sveikatos patirtimi. Šie skiepijimai padeda:

- Sumažinti sunkių infekcinių ligų paplitimą.
- Apsaugoti žmones, kurie dėl sveikatos būklės negali būti skiepijami (sukurti „bandos imunitetą“).
- Sumažinti mirtingumą ir komplikacijų riziką tarp vaikų bei suaugusiųjų.

Tėvų atsakomybė ir skiepijimo prielaidos

Tėvų atsakomybė užtikrinti, kad vaikai gautų visus privalomus skiepijimus pagal sveikatos specialistų rekomendacijas. Nors skiepijimas yra privalomas, jie skiriami tik gavus tėvų sutikimą. Privalomi skiepijimai yra nemokami ir atliekami pagal Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytą grafiką.

GALIMI NEPAGEIDAUJAMI POVEIKIAI IR JŲ VALDYMAS

Skiepijimas, kaip ir bet kuri medicininė intervencija, gali turėti šalutinį poveikį, tačiau jie paprastai yra lengvi ir laikini, pvz., paraudimas ar patinimas injekcijos vietoje, nedidelis karščiavimas. Retai pasitaiko rimtesnių reakcijų, tačiau jų tikimybė yra žymiai mažesnė nei komplikacijų rizika dėl pačių ligų. Specialistai rekomenduoja po skiepijimo stebėti vaiką, ir jei atsiranda nerimą keliančių simptomų, kreiptis į gydytoją.

Parengė visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči sveikatos priežiūrą mokykloje Edita Šulcienė, pagal NVSC medžiagą. El. p. edita.sulciene@sveikatos-biuras.lt, Tel. 067290424

SVEIKAS SAULĖS MIESTAS